

**UCHWAŁA NR XI/66/24
RADY GMINY SŁAWNO**

z dnia 29 listopada 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024r. poz.1465 i poz. 1572) oraz art.6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. 2024. poz.1673) Rada Gminy Sławno uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XXIX/169/20 Rady Gminy Sławno z dnia 30 grudnia 2020r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 zm. Uchwałą Nr XXXI/189/21 Rady Gminy Sławno z dnia 24 marca 2021r.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sławno.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Stanisław Zdulski

Załącznik do uchwały Nr XI/66/24
Rady Gminy Sławno
z dnia 29 listopada 2024 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej

i

***Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
na lata 2024-2030***

Sławno 2024 rok

Spis treści

I. Podstawa Prawna.....	1
II. Wstęp	2
III. Diagnoza problemu przemocy na terenie Gminy	3
1. Teoria przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.....	3
2. Zakres działań profilaktycznych i pomocowych na terenie Gminy Sławno.....	4
3. Położenie Gminy.....	5
4. Dane statystyczne.....	5
5. Infrastruktura społeczne.....	6
6. Rynek napojów alkoholowych.....	7
7. Bezpieczeństwo publiczne.....	7
8. Działania pomocowe.....	7
IV. Ocena zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy.....	9
V. System wsparcia.....	11
VI. Założenia i cele systemu przeciwdziałania przemocy domowej i oraz ochrony ofiar przemocy domowej.....	12
VII. Monitorowanie i ewaluacja Programu.....	13
VIII. Zasady finansowania zadań.....	15
IX. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.....	16

I. Podstawa Prawna:

Podstawowy akt prawny regulujący działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej stanowi ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Ustawa określa m.in. zadania z zakresu:

- przeciwdziałania przemocy domowej;
- zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej;
- zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Na podstawie wskazanej ustawy został opracowany niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób doznających Przemocy Domowej.

W Programie uwzględniono także akty prawne, które współtworzą system przeciwdziałania przemocy domowej:

- 1) Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2024 poz. 1283 z późn. zm.),
- 2) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 177 z późn. zm.),
- 3) Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023r poz. 2151 z późn. zm),
- 4) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.Dz.U.z 2024r. poz.1465 z późn. zm),
- 5) Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j Dz.U. z 2023 poz. 1939 z późn. zm.),
- 6) Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2023r. poz. 2809 z późn, zm.),
- 7) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks Karny (Dz.U. z 2024r. poz.17 z późn. zm.),
- 8) ustawa z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2024 poz. 1568 z późn. zm.),
- 9) Ustawa z dnia 13 maja 2016r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. z 2024 poz. 560),
- 10) Uchwała Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. z 2023r. poz. 1232 z późn.zm.).

II. Wstęp

Ogólnie wiadomo, że przemoc, jako forma zachowań społecznych towarzyszy człowiekowi od zawsze i może dotyczyć każdej sfery życia człowieka: osobistej, społecznej, gospodarczej i politycznej. Przemoc traktowana jest, bowiem jako zamierzone działanie osoby, instytucji, społeczeństwa lub państwa, które ujemnie wpływa na zdrowie, rozwój psychiczny i psychospołeczny.

Biorąc pod uwagę, że najważniejszą komórką społeczną jest rodzina zasadne jest, aby na tym właśnie poziomie podjąć wszelkie możliwe działania, które uniemożliwiłyby osobie posiadającej przewagę fizyczną, psychiczną czy ekonomiczną naruszanie prawa i dobra osobistego drugiej osoby.

Rodzina jest, bowiem podstawową komórką społeczną. W rodzinie uczymy się zasad funkcjonowania społecznego, wartości kulturowych, poszanowania drugiego człowieka. To jak będzie ona funkcjonowała, jakie będą wzajemne relacje, jak będą wypełniane role społeczne wpływa na kształtowanie świadomości domowników, a w szczególności dorastających tam dzieci. Tylko wzajemne poszanowanie i zrozumienie stworzy prawidłowe zasady funkcjonowania, umiejętność radzenia sobie z problemami.

W przypadku dezorganizacji rodziny zacierają się podstawowe zasady etyczne, moralne, a tym samym powstają zaburzenia funkcjonowania rodziny. Część osób decyduje się na rozstanie /rozwód, ucieczkę/ znaczna jednak grupa tkwi w związku, który z czasem staje się coraz bardziej „toksyczny”. Powstają niezdrowe relacje, a problemy rozwiązywane są nie poprzez rozmowę, a poprzez użycie siły. Jak wcześniej wspomniano niekoniecznie musi to być siła fizyczna, która widoczna jest na ciele ofiar w formie ran. Czasami dużo gorsza jest przemoc psychiczna- krzyk, upokarzanie, ignorowanie.

Niestety przemoc jest, była i będzie, bo jest to wpisane w „kulturę” ludzkości, ale trzeba temu przeciwdziałać gdyż sprawy przemocy nie mogą czuć się bezkarni.

Dlatego też niniejszy Program ma na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Przemoc domową należy rozumieć, jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej”.

Zgodnie z obecnym stanem prawnym za osoby doznające przemocy domowej rozumie się;

- małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego, zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletniego, wobec którego jest stosowana przemoc domowa, lub będącego świadkiem przemocy domowej.

III. Diagnoza problemu przemocy na terenie Gminy

1. Teoria przyczyn i skutków przemocy w rodzinie

Przy założeniu, że przyczyny zachowań nieakceptowanych społecznie mogą mieć różny charakter w niniejszej diagnozie przedstawione zostaną różne oblicza i uwarunkowania problemu z uwzględnieniem ich wpływu na zachowania agresywne prowadzące do przemocy wobec najbliższych.

Istnieje szereg teorii o przyczynach agresji i przemocy np.:

- przyczyny tkwiące w rodzinie-brak ciepła, zaangażowania, przyzwolenie na stosowanie negatywnych zachowań, nierozwiązane konflikty, kryzysy rodzinne, kłótnie, używanie alkoholu, narkotyków (obniżających stopień kontroli oraz ograniczających właściwą ocenę sytuacji),
- przyczyny tkwiące w otoczeniu instytucjonalnym (szkole, zakładzie pracy) hałas, mała przestrzeń, ograniczona ruchliwość, stała sytuacja oceny i narzucony z góry porządek, zbyt wiele sytuacji bez możliwości wyboru, zbyt dużo wymagań,
- wpływ grupy rówieśniczej-brak poczucia współodpowiedzialności, brak jasnych reguł, chęć zdobycia pozycji w grupie,
- wpływ mediów-akty agresji i przemocy w filmach, grach komputerowych-obniżenie poziomu empatii,
- niezaspokojone potrzeby prowadzące do frustracji, która może się przejawiać agresją (wśród niezaspokojonych potrzeb można wymienić: potrzeba aktywności i nowych doświadczeń, potrzeba odnoszenia sukcesów).

2. Zakres działań profilaktycznych i pomocowych na terenie Gminy Sławno

W celu zapobiegania zachowaniom nieakceptowanym społecznie, jak również wspierania rodzin-osób wymagających pomocy tworzone są programy osłonowe mające na celu ujednoczenie zasad postępowania i wskazania instytucji świadczących tę pomoc. Dlatego też w Gminie Sławno oprócz niniejszego Programu funkcjonuje m.in. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, Gminny Program Wspierania Rodziny, wieloletni program osłonowy w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” jak również Program Polityki Zdrowotnej.

Realizacja zadań wynikających z W/w Programów obejmuje swym zasięgiem cały teren leżący w granicach administracyjnych Gminy Sławno, w skład, której wchodzi 34 wsie, w tym 33 sołectwa: Antoninów, Antoniówka, Bratków, Celestynów, Dąbrowa, Dąbrówka, Gawrony, Grażowice, Grudzeń Kolonia, Grudzeń Las, Józefów, Kamień, Kunice, Kamilówka, Kozenin, Ludwinów, Olszowiec, Ostrożna, Owadów, Popławy, Psary, Prymusowa Wola, Sławno, Sławno Kolonia, Sepno-Radonia, Szadkowice, Tomaszówek, Trojanów, Unewel-Olszewice, Wincentynów, Wygnanów, Zachorzów Kolonia, Zachorzów Wieś.

Realizacja programów oparta jest na infrastrukturze społecznej tzn. lokalnej infrastrukturze edukacyjnej, kulturalnej, ochronie zdrowia, pomocy społecznej, przeciwdziałaniu patologiom społecznym, sporcie, rekreacji, usługach, bezpieczeństwie i porządku publicznym.

Grupą docelową działań pomocowych są osoby wyłaniane w trakcie pracy różnego typu instytucji w tym:

- osoby doświadczające przemocy domowej,
- osoby stosujące przemoc domową,
- świadkowie przemocy domowej,
- osoby zagrożone przemocą domową.

Niezbędne jest jednak objęcie całej populacji profilaktyką w zakresie m.in. zdrowia i zdrowego stylu życia, szkodliwości używek jak i nieakceptowanych społecznie zachowań. Dodatkowo bieżąca działalność m.in. Szkół, GKRPA, GOPS, Zespołu Interdyscyplinarnego, Komisariatu Policji, Ośrodka Zdrowia ułatwia ustalanie środowisk wymagających wsparcia w różnych sferach życia.

Informacje zawarte w niniejszym materiale prezentują diagnozę aktualnej sytuacji społecznej Gminy Sławno.

3. Położenie Gminy

Gmina Sławno położona jest we wschodniej części województwa łódzkiego, na Wzgórzach Opoczyńskich będących północnym obszarem Wyżyny Kielecko-Sandomierskiej, w odległości 80 km od Łodzi, 20 km od Tomaszowa Mazowieckiego oraz 10 km od Opoczna. Zajmuje powierzchnię 128 km², co klasyfikuje ją w grupie gmin średnich pod względem powierzchni.

4. Dane statystyczne

Według danych na dzień 31.12.2023 w Gminie mieszkało 7724 osób w tym 3842 kobiet i 3882 mężczyzn.

Bardzo istotnym elementem w strukturach demograficznych jest udział w wieku aktywności zawodowej.

Charakterystyka stabilności populacji w zakresie odsetek osób zawodowo czynnych w ostatnich czterech latach przedstawia się następująco:

Tabela Nr 1. Kategorie wiekowe wg. aktywności zawodowej

Lata	2020	2021	2022	2023
przedprodukcyjny (0-18 lat)	1779	1853	1823	1829
w tym				
kobiet	851	887	875	878
mężczyźni	928	966	948	951
produkcyjny (19-59 lat)	4679	4564	4559	4521
w tym				
kobiety	2152	2096	2083	2085
mężczyźni	2527	2468	2476	2436
poprodukcyjny (pow. 60 /65 lat)	1330	1332	1338	1374
w tym				
kobiet	882	872	868	879
mężczyźni	448	460	470	495

Źródło: *Urząd Stanu Cywilnego*

Na wskazaną ilość mieszkańców w 2023 r. osoby w wieku:

- przedprodukcyjnym stanowią- 23,68 % populacji,
- produkcyjnym stanowią – 58,53 % populacji,
- poprodukcyjnym – 17,79 % populacji

co oznacza, że jest to zdecydowanie Gmina w wieku aktywności zawodowej.

Kolejnym ważnym elementem jest stosunek społeczeństwa do zawieranych małżeństw, co ilustruje poniższe zestawienie.

Tabela Nr 2. Zawierane małżeństwa i rozwody

Lata	2020	2021	2022	2023
Liczba zawieranych w ciągu roku małżeństw	40	38	40	40
Liczba rozwodów w ciągu roku	11	14	8	2
Saldo	+29	+24	+ 32	+ 38

Źródło: *Urząd Stanu Cywilnego*

Jak widać społeczeństwo coraz bardziej podchodzi do instytucji małżeństwa z rozwagą, o czym świadczy stosunkowo nieznaczna liczba rozwodów w stosunku do zawartych związków małżeńskich a w szczególności w 2023 roku.

5. Infrastruktura społeczna

Na terenie Gminy w roku poprzednim funkcjonowało 7 Publicznych Szkół Podstawowych, Zespół Szkół Samorządowych oraz 7 punktów przedszkolnych.

Ponadto znajdowały się 2 placówki kulturalno-oświatowe (Gminny Ośrodek Kultury i Gminna Biblioteka); Ośrodek Zdrowia, apteka.

W roku poprzednim działał również szereg organizacji pozarządowych m.in.: kluby sportowe, OSP, Gminny Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, Stowarzyszenie Gminy Sławno „Tradycja i Rozwój”, Koła Gospodyń Wiejskich.

W ramach działań pomocowych na terenie gminy stale funkcjonuje również Środowiskowy Dom Samopomocy w Olszowcu oraz gabinet rehabilitacyjny prowadzony przez Stowarzyszenie Centrum Wspierania Inicjatyw.

6. Rynek napojów alkoholowych

Tabela Nr 3. Sprzedaż napojów alkoholowych –limity i stan faktyczny

Lp.	Lata	2020	2021	2022	2023
1.	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	20	20	19	20
2.	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	1	1	2	4
3.	Liczba jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	1	3

Źródło: Urząd Gminy w Sławnie

Jak widać rynek alkoholowy na przestrzeni lat jest praktycznie niezmienny, co może świadczyć o stabilności branży alkoholowej oraz unormowanego popytu na asortyment.

W 2023 roku widać jednak delikatny wzrost w liczbie punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży oraz delikatny wzrost jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

7. Bezpieczeństwo publiczne

Nad bezpieczeństwem i porządkiem publicznym na terenie Gminy czuwa bezpośrednio Komisariat Policji w Paradyżu oraz Komenda Powiatowej Policji w Opocznie. Na bieżąco podejmowane są działania m.in. w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (interwencje domowe, procedura „Niebieskiej Karty”) jak i w zakresie dbałości o „abstynencje” mieszkańców.

8. Działania pomocowe

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawa o wspieraniu rodziny, jak również ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej obliguje m.in. organy administracji samorządowej do podejmowania stosownych działań. Gmina mając na uwadze dobro społeczności lokalnej na podstawie rodzącego się zapotrzebowania na świadczenie poszczególnych usług realizuje zadania w oparciu o posiadane i dostępne instrumenty.

Podstawowy nacisk położony jest na działalność profilaktyczną i wczesne reagowanie.

Szkoły Podstawowe, jako instytucje pierwszego kontaktu dla młodych osób interweniują w przypadku wystąpienia sygnałów świadczących o niepokojących zachowaniach. Dodatkowo w ramach prowadzonych zajęć posiadają programy profilaktyczne, w których zawierają się m.in. takie zadania jak:

- promowanie zasad zdrowego stylu życia,
- zapobieganie uzależnieniom,
- radzenie sobie z własną i cudzą agresją,
- poznawanie systemów wartości i wpływów społecznych,
- pomoc uczniom w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych w okresie dojrzewania,

- nauka pokonywania problemów i rozwiązywania konfliktów,
- promowanie życia bez uzależnień.

Dzięki współpracy z rodzicami i Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Opocznie dzieci odpowiednio wcześniej są diagnozowane i poddane stosownej opiece.

Wychodząc naprzeciw problemom zdrowia psychicznego Wójt Gminy Sławno umożliwia również mieszkańcom korzystanie z wszechstronnej pomocy zapewnianej przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Olszowcu. Niezmiennie od 2010r. ilość uczestników to 60 osób/ limit miejsc.

Zatrudniona kadra posiada pełne kwalifikacje do wykonywanego zawodu, a zatrudnienie dostosowane jest do potrzeb.

Szeroko zakrojoną pomoc na rzecz osób i rodzin z problemami prowadzi również Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej- jest to pomoc zarówno finansowa, rzeczowa, usługowa, pomoc psychologa jak i praca socjalna, Pomoc świadczona jest m.in. w oparciu o ustawę o pomocy społecznej jak i innych aktów prawnych.

Tabela Nr.4 Rzeczywista liczba osób/rodzin korzystających z pomocy ośrodka

Lata	2020	2021	2022	2023
Łączna ilość osób korzystających z pomocy społecznej w myśl ustawy o pomocy społecznej w tym:	928	489	438	322
- pomocy finansowej	78	84	96	112
- pomocy rzeczowej	3	2	0	4
- pomocy w formie posiłku	234	172	173	194
-pomocy usługowej	15	8	8	13

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Działania pomocowe prowadzi również powołana przez Wójta Gminy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tabela Nr 5. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie prowadzenia indywidualnego przypadku na przestrzeni 3 lat

Lp.	Lata	2020	2021	2022	2023
1.	Liczba osób w stosunku, do których GKRPA podjęła czynności zmierzające do ustalenia zasadności zastosowania obowiązku leczenia odwykowego	8	15	11	19
2.	Liczba osób, wobec których GKRPA wystąpiła do Sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	5	3	3	3

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sławnie

Jak widać liczba osób w stosunku, do których GKRPA podejmuje czynności zmierzające do ustalenia zasadności zastosowania obowiązku leczenia odwykowego jest niestabilna, choć w 2023r. widać wyraźny wzrost prowadzonych spraw w stosunku do lat poprzednich.

Warto podkreślić, że w celu pełniejszego zdiagnozowania problemu rodziny oprócz rozmów z osobą nadużywającą alkoholu prowadzone są rozmowy z członkami rodziny – wielokrotnie ofiarami lub świadkami przemocy.

IV. Ocena zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy

W celu niwelowania skutków przemocy domowej Zarządzeniem Wójta Gminy Sławno został Powołany Zespół interdyscyplinarny. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele:

- pomocy społecznej,
- oświaty,
- służby zdrowia,

- policji,
- sądu,
- GKRPA,
- organizacji pozarządowej.

Zespół Interdyscyplinarny w ramach grup diagnostyczno-pomocowych realizuje procedurę „Niebieskiej Karty”

Tabela Nr 6 Procedura „Niebieskiej Karty”

Lp.	Procedura „Niebieskiej Karty”	2020	2021	2022	2023
1.	Liczba rodzin korzystających z pomocy w ramach procedury „Niebieskiej Karty”	21	22	23	17
2.	Liczba realizowanych „Niebieskich Kart” w tym otrzymanych od:	26	33	26	19
	- przedstawiciela Policji	21	28	21	13
	- przedstawiciela oświaty	0	0	1	0
	- przedstawiciela GOPS	5	5	4	5
	- przedstawiciela służby zdrowia	0	0	0	1
	- przedstawiciela PCPR	0	0	0	0
3.	Liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	23	26	19	15

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny

Jak widać na przestrzeni ostatnich czterech lat liczba rodzin korzystających z pomocy w ramach procedury „Niebieskiej Karty” jest zmienna, choć w roku 2023 widać wyraźny spadek rodzin mających potrzebę skorzystania z tej formy działania. Stale zauważalny jest fakt, że w niektórych rodzinach przemoc lubi się powtarzać jak również fakt, że w znacznej mierze uruchomienie procedury „Niebieskiej Karty” dokonywane jest przez funkcjonariuszy Policji, co wynika z natychmiastowej interwencji. Ośrodek Pomocy Społecznej klasyfikuje się na drugiej pozycji wśród uruchamiających procedurę. Sporadycznie „Niebieska Karta” uruchamiana jest przez pozostałe instytucje do tego upoważnione.

W celu oceny skali zjawiska na terenie Gminy Sławno wykorzystane są m.in. dane zawarte w sprawozdaniach zarówno GOPS, GKRPA jak i Zespołu Interdyscyplinarnego. Pod uwagę brana jest również opinia społeczności lokalnej. Dodatkowo ocena sytuacji prowadzona jest na bieżąco w ramach otrzymywanych sygnałów oraz wymiany informacji pomiędzy różnego typu instytucjami.

Mając na uwadze duży potencjał instytucji pomagających ofiarom przemocy jak i innym grupom zagrożonym wykluczeniem społecznym wszechstronna ocena zjawisk na terenie Gminy umożliwiła określenie potrzeb i możliwości, a tym samym wypracowanie najbardziej skutecznych metod działania.

Jedną z podstawowych instytucji świadczących pomoc dla rodzin z problemem przemocy domowej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz funkcjonujący Zespół Interdyscyplinarny i grupy diagnostyczno-pomocowe.

W pracy na rzecz rodzin doświadczających przemocy pracownicy Ośrodka współpracują m.in. z placówkami oświatowymi na terenie Gminy, GKRPA, Ośrodkiem Zdrowia, Sądem Rejonowym w Opocznie, Komisariatem Policji w Paradyżu, PCPR w Opocznie.

Na podstawie analizy sytuacji na terenie Gminy Sławno należy uznać zasadność kontynuacji działań profilaktycznych i edukacyjnych zarówno przez placówki oświatowe jak i pozostałe instytucje.

V. System Wsparcia

Wychodząc naprzeciw przemocy Gminom zostały powierzone zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie Zespołów Interdyscyplinarnych.

Najważniejszym elementem skuteczności działania jest fakt zauważenia przez ofiarę, że nie jest sama, że wokół niej są chętni i gotowi nieść pomoc, że nie jest na uboczu i wystarczy tylko się rozejrzeć. Bezdyskusyjny jest fakt, że w systemie przeciwdziałania przemocy ofiara przemocy jest umieszczona w centralnym punkcie z wyraźnym zaakcentowaniem jej postawy. Oprócz sprawcy przemocy wokół niej jest szereg instytucji niosących pomoc.

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej uruchamia się system przeciwdziałania przemocy oraz pomocy ofiarom przemocy oparty na pracy zespołu interdyscyplinarnego w ramach, którego utworzone są dodatkowo grupy diagnostyczno- pomocowe prowadzące działania w sprawach indywidualnych.

W ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej zachodzi konieczność analizy składanych przez osoby fizyczne, członków zespołu interdyscyplinarnego, instytucje, wniosków jak również sygnałów ze środowiska dotyczących przemocy.

W ramach podejmowanych działań zachodzi konieczność m.in:

- diagnozowania problemu przemocy domowej,
- inicjowania działań w tym profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej,
- realizowania procedury „Niebieskiej Karty,”
- ochrony przed dalszym krzywdzeniem,
- zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy,
- podjęcie stosownych działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

Realizatorem zadania w szczególności jest Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy diagnostyczno-pomocowe.

VI. Założenia i cele systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej

W niniejszym Programie przyjęto, że w przeciwdziałaniu przemocy oraz ochronie ofiar przemocy niezbędne jest:

1. Zapewnienie bezpieczeństwa ofierze przemocy.
2. Uświadomienie ofierze i sprawcy przemocy, że nic nie usprawiedliwia przemocy wobec drugiego człowieka.
3. Uświadomienie ofierze przemocy, że za przemoc odpowiedzialny jest tylko sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła ofiara /przełamanie wstydu/.
4. Uzyskanie przez sprawcę przemocy świadomości własnych negatywnych zachowań wobec bliskich.
5. Uświadomienie, że przemoc lubi się powtarzać w związku, z czym reakcja musi być natychmiastowa.
6. Umiejętność rozpoznania przez sprawcę przemocy sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe.
7. Nauka umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie.

Dlatego też priorytetami podejmowanych działań są:

- a) zmiana postaw społecznych wobec przemocy domowej,
- b) zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy,

- c) przerwanie kręgu milczenia związanego z przemocą,
- d) wzrost świadomości społecznej w przeciwdziałaniu niepożądanym zjawiskom,
- e) zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy,
- f) zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla ofiar przemocy domowej,
- g) zwiększenie ilości i skuteczności interwencji podejmowanych wobec sprawców przemocy domowej.

Podejmowane działania będą możliwe dzięki aktywnej działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno- pomocowych oraz prowadzeniu poradnictwa socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego, medycznego i prawnego dla osób doświadczających przemocy domowej.

VII. Monitorowanie i ewaluacja Programu.

Nie zawsze bez pomocy innych jesteśmy w stanie stwierdzić jednoznacznie czy w danym środowisku dochodzi do przemocy. Istnieją jednak pewne objawy, które mogą świadczyć o doświadczaniu przemocy np.:

1. Ślady na ciele:

- a) zasinienia,
- b) odrapania,
- c) oparzenia,
- d) złamania.

2. Zmiany w zachowaniu:

- a) trudności z koncentracją,
- b) kłopoty ze snem,
- c) agresja,
- d) apatia,
- e) nadmierne pobudzenie ruchowe,
- f) jąkanie /szczególnie u dzieci/,
- g) moczenie nocne /szczególnie u dzieci/,
- h) unikanie bliskiego kontaktu - podanie ręki, wycofanie w przypadku zbyt bliskiego podejścia lub gestu ręką/w szczególności w przypadku dzieci/,
- i) skrytość, zamkniętość w sobie,
- j) nadmierne poczucie winy,
- k) obniżona samoocena,
- l) depresja,
- m) zachowania samobójcze,
- n) lęki,
- o) izolowanie się.

Istnieją również pewne objawy, które mogą wskazywać sprawcę przemocy np.:

- a) dominacja w rozmowie,
- b) agresja słowna,
- c) impulsywność, napastliwość,
- d) zachowanie na pokaz /zbytne wyciszenie/.

Jak widać na podstawie W/w zachowań możemy jedynie przypuszczać, że w środowisku dochodzi do przemocy. Pewne zachowania, oznaki mogą, bowiem wynikać np. ze stanów chorobowych czy charakteru osoby.

Niewątpliwie kolejnym sygnałem może być obserwacja takich zachowań jak:

- a) nadmierna kontrola,
- b) wymuszanie bezwzględnego posłuszeństwa,
- c) zastraszanie,
- d) upokarzanie,
- e) lekceważenie.

W celu oceny skali zjawiska oraz skuteczności działania zachodzi konieczność monitorowania problemu przemocy domowej. Działanie takie będzie możliwe dzięki zaangażowaniu różnych grup społecznych i zawodowych. Stała obserwacja, wymiana informacji, rozmowy z mieszkańcami ułatwią prawidłową ocenę sytuacji i podjęcie stosownych działań.

Posiadane informacje na bieżąco analizowane będą w czasie posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno- pomocowych i wykorzystywane w dalszych działaniach.

Corocznie zbierane statystyki instytucji pomocowych umożliwią ewaluację i sprawdzenie czy podejmowane działania przyczyniają się do zaplanowanych celów i oceny skali problemów. Informacje zawierać będą m.in. dane dotyczące skali zjawiska oraz podejmowanych działań zarówno w stosunku do ofiary przemocy, jak i sprawcy przemocy. Przygotowywane w ten sposób zestawienia umożliwią ocenę skuteczności podejmowanych działań, a tym samym stanowiąc będą wskazówkę, co do zasadności zastosowania nowych metod działania.

Wśród wskaźników efektywności programu znajdować się będą dane dotyczące m.in.:

- liczba uruchomionych „Niebieskich Kart,”
- liczba rodzin doświadczających przemocy domowej,
- liczba poszkodowanych kobiet,
- liczba poszkodowanych mężczyzn,
- liczba poszkodowanych dzieci,
- liczba zakończonych „Niebieskich Kart,
- liczba osób korzystających z Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
- liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych,

W celu oceny, jakości, skuteczności i efektywności niniejszego Programu zachodzi konieczność zbierania i analizowania pozyskanych danych. Dlatego też koordynację Programu powierza się Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego w Sławnie.

VIII. Zasady finansowania zadań

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wpisana jest w znacznej mierze w Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, dlatego też koszty realizacji pokryte będą ze środków za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Wiele zadań jak prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty,” diagnoza lokalna zjawiska przemocy domowej czy monitorowanie skali zjawiska przemocy domowej prowadzona jest bez kosztowo. Roczny koszt realizacji Programu skalkulowano na kwotę 30.000,00 zł.

IX. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Doznających Przemocy Domowej

Lp.	Działania	Wskaźniki	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Terminy realizacji
1.	Aktualizacja danych dotyczących zjawiska przemocy domowej	1. Ilość uruchomionych „Niebieskich Kart.” - liczba poszkodowanych kobiet, - liczba poszkodowanych mężczyzn, - liczba poszkodowanych dzieci 2. Ilość interwencji. 3. Ilość rodzin doświadczających przemocy domowej 4. Roczne sprawozdania z pracy Zespołu Interdyscyplinarnego 5. Roczne sprawozdania z prac grup diagnostyczno- pomocowych 6. Roczne sprawozdania z działań szkół w zakresie przeciwdziałania przemocy	Zbieranie danych umożliwiających ocenę skali problemów na terenie gminy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie	W I kwartale kolejnego roku
			Aktualizacja sytuacji rodzinnej, szkolnej, zdrowotnej w celu oceny sytuacji oraz możliwości rodziny/ zapewnienie poczucia bezpieczeństwa, wsparcia ze strony rodziny/ współpraca ze szkołami w celu poznania środowiska uczniów	Zespół Interdyscyplinarny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie	Na bieżąco zgodnie z otrzymywanymi sygnałami
			Monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy	Zespół Interdyscyplinarny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie	Na bieżąco zgodnie z otrzymywanymi sygnałami
2.	Działania profilaktyczne	1. Ilość porad udzielonych przez specjalistów 2. Liczba osób korzystających z Ośrodka Interwencji Kryzysowej 3. Ilość uczniów biorących udział w programach profilaktycznych prowadzonych przez szkoły	Działania propagujące życie bez przemocy i uzależnień- promocja zdrowia i zdrowego stylu życia poprzez dostarczanie stosownych ulotek	1. Urząd Gminy 2. Publiczne Szkoły z terenu Gminy 3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 5. Gminny Ośrodek Kultury	Praca ciągła
			Propagowanie silnych więzi rodzinnych- przygotowanie dziecka do świadomych i odpowiedzialnych decyzji; organizacja spotkań rodzinnych, pikników		
			Spotkania tematyczne z przedstawicielami Policji, Sądu i Służby Zdrowia		
			Spotkania integracyjne		
			Ścisła współpraca z instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej		
Współpraca ze szkołami w ramach realizacji działań założonych w szkolnych programach profilaktycznych np. pogadanki, przedstawienia, spektakle, projekcje filmów					
3.	Działania wspierające	1. Liczba osób korzystających z Ośrodka	Działania na rzecz dorosłych ofiar	Zespół Interdyscyplinarny –	Według

		<p>Interwencji Kryzysowej.</p> <p>2.Ilość porad udzielonych przez specjalistów</p> <p>3.Ilość posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych</p> <p>4. Liczba skierowanych do Prokuratury wniosków o wszczęcie postępowania w związku ze stosowaniem przemocy.</p> <p>5. Liczba wniosków skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o wszczęcie postępowania w kierunku leczenia odwykowego</p> <p>6. Liczba udzielonych świadczeń, gdzie przesłanką jest przemoc w rodzinie</p> <p>7.Liczba wniosków skierowanych do Sądu o wgląd w sytuację rodzinną</p>	<p>przemocy</p> <p>Zapewnienie bezpieczeństwa poprzez monitoring sytuacji</p> <p>Ścisła współpraca z różnymi instytucjami w zakresie ochrony ofiar przemocy domowej</p> <p>Udzielanie pomocy psychologicznej, prawnej, medycznej lub socjalnej dla ofiar przemocy</p> <p>Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie - Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Rodzinnego</p> <p>Prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty”</p> <p>Działania informacyjne dotyczące zjawiska przemocy oraz instytucji niosących pomoc ofiarom przemocy</p> <p>Propagowanie ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar przemocy „Niebieska Linia”</p> <p>Działania na rzecz dzieci w rodzinach dotkniętych przemocą</p> <p>Zapewnienie bezpieczeństwa poprzez pogadanki z pedagogiem szkolnym i wychowawcą</p> <p>Ścisła współpraca z różnymi instytucjami w zakresie ochrony ofiar przemocy w rodzinie</p> <p>Udzielanie pomocy psychologicznej, medycznej dla dzieci z rodzin dotkniętych przemocą</p> <p>Propagowanie ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”</p>	<p>-grupy pomocowe</p> <p>-GOPS</p> <p>diagnostyczno-</p>	<p>otrzymywanych sygnałów</p>
--	--	---	--	---	-------------------------------

			<p>Działania ze sprawcami przemocy</p> <p>Ścisła współpraca z instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej</p> <p>Praca Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Rodzinnego</p> <p>Wdrażanie programów dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej</p> <p>Przeprowadzanie rozmowy interwencyjno- ostrzegawczej</p> <p>Przeprowadzanie rozmowy motywującej do podjęcia leczenia</p>		
4.	Założenia i cele systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej	1.Liczba zamkniętych „Niebieskich kart.” 2.Liczba osób korzystających z Ośrodka Interwencji Kryzysowej	<p>Zapewnienie bezpieczeństwa ofierze przemocy poprzez monitorowanie sytuacji</p> <p>Uświadomienie ofierze i sprawcy przemocy, że nic nie usprawiedliwia przemocy wobec drugiego człowieka</p> <p>Uświadomienie ofierze przemocy, że za przemoc odpowiedzialny jest tylko sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła ofiara /przełamanie wstydu/</p> <p>Uzyskanie przez sprawcę przemocy świadomości własnych negatywnych zachowań wobec bliskich</p> <p>Uświadomienie, że przemoc lubi się powtarzać w związku, z czym reakcja musi być natychmiastowa</p> <p>Umiejętność rozpoznania przez sprawcę przemocy sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe</p> <p>Nauka umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie</p>	<p>1.Urząd Gminy</p> <p>2.Publiczne Szkoły z terenu Gminy</p> <p>3.Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,</p> <p>4.Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>5. Policja</p> <p>6. PCPR</p> <p>7.Zespół Interdyscyplinarny</p> <p>8.Grupy diagnostyczno-pomocowe</p>	Praca ciągła

Uzasadnienie

Zgodnie z art.6 ust.2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j.Dz.U.2024r. poz. 424 z póź.zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Obecnie na terenie Gminy obowiązuje Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 przyjęty Uchwałą Nr XXIX/169/20 Rady Gminy Sławno z dnia 30 grudnia 2020r. zm. Uchwałą Nr XXXI/189/21 Rady Gminy Sławno z dnia 24 marca 2021r.

W związku z nowelizacją w/w ustawy z dnia 9 marca 2023r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U z 2023r. poz. 535) konieczne jest przyjęcie przez Radę Gminy Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Aktualnie obowiązujące przepisy wprowadziły bowiem min. zmianę terminologii dotychczas stosowanej w ustawie – pojęcie przemocy w rodzinie zostało zastąpione przemocą domową, rozszerzają dotychczasowe formy przemocy domowej oraz krąg osób na które będą oddziaływać zmienione przepisy.